

SPRÅKNÄMNDEN FÖR FINLÄNSKA TECKENSPRÅK – det 81:a mötet

Tid tisdagen den 7 december 2021 kl. 10.10–14.03 (lunchpaus kl. 11.30–12.30)
Plats videomöte (Zoom)

Närvarande:

medlemmar	Sanna Paasonen	ordförande
	Mari Virtanen	vice ordförande
	Janne Kankkonen	
	Laura Kanto	
	Pekka Pasanen	
	Thomas Sandholm	
	Lena Wenman	
	Elin Westerlund	
sekreterare	Maria Andersson-Koski	
	Leena Savolainen	
gäster	Jenny Derghokasian	Finlands Dövas Förbund
	Päivi Mäntylä	Finlands Dövas Förbund

PROTOKOLL

§ 1 Mötet öppnas

Ordförande öppnade mötet kl. 10.10.

§ 2 Mötets laglighet och beslutsförhet

Ordförande konstaterade att mötet var lagenligt sammankallat och beslutsfört.

§ 3 Mötets föredragningslista

Föredragningslistan godkändes utan ändringar.

§ 4 Justering av föregående mötesprotokoll

Vi justerade det finska och svenska protokollet från föregående möte (det 80:e mötet, 15.10.2021). Båda protokollen godkändes utan ändringar.

Finlands Dövas Förbunds språkrådgivare skulle ha gett ett utvecklingsförslag på hur protokollen på finskt teckenspråk kunde produceras framöver. På grund av tidsbrist flyttades ärendet till början av nästa år.

§ 5 Val av person som gör det teckenspråkiga mötesreferatet

Pekka Pasanen valdes att teckna det teckenspråkiga mötesreferatet.

Vi konstaterade att de teckenspråkiga referaten ska textas på finska och svenska framöver. Alternativt kan vi erbjuda en finsk och svensk översättning som publiceras parallellt med videon. Också annat videomaterial som nämnden publicerat ska textas eller översättas i efterhand, ifall detta inte redan gjorts. Sekreterarna reder ut vilka resurser som kan användas för arbetet.

§ 6 Treårsplan – diskussionen fortsätter

Vi diskuterade teman som ska ingå i nämndens treårsplan. Under mötet 15.10.2021 hade vi fattat beslut om att inkludera följande teman:

- undervisning i finskt och finlandssvenskt teckenspråk
- uppdatering eller komplettering av publikationen *Hur ser en bra teckenspråkig översättning ut?* (2015)
- lätt teckenspråk (selkoviitominen) / klart teckenspråk (selkeä viittominen)
- stödja barnens teckenspråksinlärning

Om ämnet "stödja barnens teckenspråksinlärning" följde en omfattande diskussion. Diskussionen dokumenterades så att synpunkterna kan beaktas då ärendet behandlas.

Beslut 1 Nämnden fattade beslut om att också inkludera följande teman i treårsplanen:

- språkundervisning och teckenspråkiga tjänster för döva invandrare
- presentation av Teckenspråksnämndens verksamhet i samband med olika teckenspråkiga evenemang
- teckenspråk i media (ämnet behöver avgränsas)
- teckenspråkig avatar-teknologi
- övriga ämnen:

- nämnden bekantar sig med Signwiki-ordböckernas redaktionella arbete
- döva tolkars arbetsbild och deras möjlighet att utöva sitt yrke

På nästa möte fattar vi beslut om hur den slutliga treårsplanen formuleras.

§ 7 Arbetsfördelningen mellan Teckenspråksnämnden och teckenspråksrådgivningen, en översikt

Arbetsfördelningen mellan Teckenspråksnämnden och teckenspråksrådgivningen diskuterades 9.10.2019. Vid tidpunkten hade språkrådgivningen nyligen inlett sin verksamhet. Nämnden ville följa upp om arbetsfördelningen fortfarande fungerar.

Förbundets språkrådgivare Päivi Mäntylä och Janne Kankkonen berättade om hur rådgivningens arbete sett ut under 2021 (se [textbilaga 1](#)).

Diskussion som följde på presentationerna:

Nämndens medlemmar undrade om personer som använder stödtecken också har kontaktat rådgivningen. I den finska språkrådgivningen har detta inte framkommit. Den finlandssvenska teckenspråksrådgivningen har däremot kontaktats av personer som använder stödtecken.

Den finlandssvenska teckenspråksrådgivningen deltar stundvis också i att skapa nya teckenvarianter. Typiska fall är myndighetstermer som ofta redan har etablerade teckenmotsvarigheter på finskt teckenspråk. Eftersom motsvarigheterna på finskt teckenspråk ofta är översättningslån från finska är de däremot inte begripliga för finlandssvenska teckenspråkiga som primärt använder sig av skriven svenska.

Språkrådgivarna svarar stundvis också på språkfrågor som ställs i olika Facebook-grupper. Rådgivarnas arbetstid räcker däremot inte till att följa frågor och svar i alla olika grupper. Frågorna på Facebook får å andra sidan ofta så pass uttömmande svar av andra gruppmedlemmar att rådgivarna inte upplever sig behöva reagera.

Rådgivarna uppgav att resurserna inte räcker till för att informera mer djupgående om rådgivningsarbetet, även om en del efterfrågade tecken publiceras i ordböckerna Signwiki och Suvi. Laura Kanto föreslog att språkrådgivningen kunde beställa ett slutarbete som behandlar rådgivarnas arbete, t.ex. av en studerande vid Humak.

Janne Kankkonen frågade om nämnden kan behandla nummertecken över tusen på finlandssvenskt teckenspråk. Ärendet diskuterades men slutligen föreslog nämnden att rådgivarna fortsätter diskussionen i Facebook-gruppen för finlandssvenska teckenspråkiga.

Som en del av diskussionen förde också Janne Kankkonen fram utmaningar med att bläddra i teckenspråkiga videor: i motsats till en skriven text kan en videotittare inte

smidigt överskåda innehållet som helhet för att sedan välja vilken del hen fördjupar sig i. Vi konstaterade att utmaningen är bekant för alla teckenspråkiga videotittare och att möjliga lösningar inte behandlats tillräckligt.

Beslut 2: Teckenspråksnämnden beslöt att bjuda in representanter från Finlands Dövas Förbunds kommunikationsavdelning till följande möte för att diskutera hur videorna kunde göras användarvänliga i bemärkelsen att tittaren kan välja vilket delinnehåll hen vill se av en längre video. Ärendet korrelerar också med punkten "uppdatering eller komplettering av publikationen *Hur ser en bra teckenspråkig översättning ut?*" i treårsplanen.

Avslutningsvis konstaterade vi att inget uppkommit i diskussionen som skulle motivera en reviderad arbetsfördelning mellan nämnden och språkrådgivningen.

§ 8 Övriga ärenden

- a) Slutarbetet [Översättningsutmaningar i finlandssvenskt teckenspråk – en autoetnografisk studie](#) som Teckenspråksnämnden beställt av Lena Wenman har färdigställts. Mari Virtanen representerade nämnden på Humaks examensseminarium. Lena sammanställer ytterligare en kort video om arbetet som publiceras på Teckenspråksnämndens webbplats.
- b) Språkinstitutets nya direktör Leena Nissilä önskar besöka alla språknämnder under våren 2022. Sekreterarna reder ut vilket av vårens möten som passar Nissilä bäst.
- c) Vi kollade upp läget för Justitieministeriets [språkpolitiska program](#). Publiceringen av programmet har skjutits fram till början av 2022.
- d) Unescos värdering av finskt teckenspråk som hotat språk, en översikt.
I december 2018 lämnade Teckenspråksnämnden och Finlands Dövas Förbund in ett gemensamt svar på Unescos *Survey of World Languages* -formulär. Leena Savolainen berättade att Unesco tills vidare inte tagit ställning till de inlämnade formulären. Unesco har heller inte publicerat resultat för några andra språk.

§ 9 Meddelanden

- a) Den 1 december 2021 ordnade Nordiska teckenspråksnätverket seminariet [Från ord till handling](#). Under seminariet behandlades frågan om vilka möjligheter barn i Norden har att lära sig och använda teckenspråk. Publikationer kopplade till seminariet:
  - Haualand & al. (2021). [Barn og unges tilgang til tegnspråk i Norden](#). En litteraturstudie.
  - Sahlin, Richard (2021). [Barns och ungas tillgång till teckenspråk i Norden – en juridisk kartläggning](#).

- b) Finlands Dövas Förbund och Finlands Dövhistoriska Sällskap arrangerade 1.12.2021 en öppen diskussion om sannings- och försoningsprocessen.
- c) Projektet Tecknade minnen, som finansierats av Statsrådet, har ett avslutande seminarium 15.12.2021. I samband med seminariet publiceras också projektets [slutrapport](#).
- d) Projekt Språkstyrka (Finlands Dövas Förbund) har arrangerat en skräddarsydd workshop för finlandssvenska teckenspråksöversättare i oktober–november 2021.
- e) Funktionshinder och barnens rättigheter. (Rapporten är på finska, sammandrag på svenska). [Barnombudsmannens publikationer 2021:4](#).
- f) Best Practice Protocol on the Use of Sign Language Avatars
  - o [på tyskt teckenspråk och internationella tecken & engelsk textning](#)
  - o [på engelska](#)
- g) Riksdagsledamoterna Esko Kiviranta och Merja Mäkisalo-Ropponen har tillsammans ställt två skriftliga frågor till Social- och hälsovårdsministeriet 24.11.2021:
  - o [Skriftligt fråga](#) om barnets rätt att tillägna sig det språk eller den kommunikationsform som barnet behöver i den tidiga barndomen.
  - o [Skriftligt fråga om tolkningstjänst för handikappade personer](#).

§ 13 Följande möte

Sekreterarna hör sig för om lämpliga tider för två möten under våren 2022. Mötena hålls i Ljusa huset, Helsingfors, men vid behov är det också möjligt att delta på distans.

§ 14 Mötet avslutas

Ordföranden avslutade mötet kl. 14.03.

Vid protokollet

Justerat av

Maria Andersson-Koski
sekreterare

Sanna Paasonen
ordförande

Textbilaga 1. Teckenspråksnämndens möte 7.12.2021, § 7 Arbetsfördelningen mellan Teckenspråksnämnden och teckenspråksrådgivningen, en översikt

Finlands Dövas Förbunds språkrådgivning, statistik över arbetet januari–november 2021.

SPRÅKRÅDGIVNING 1.1–30.11.2021	Finskt teckenspråk	Finlandssvenskt teckenspråk
kontaktats (antal gånger)	270	76
Vem har frågat?	<ul style="list-style-type: none"> - teckenspråkiga döva (125): översättare, tolkar, journalister, privatpersoner, lektorer, studerande, sakkunniga från olika branscher - hörande, personer som använder teckenspråk som främmande språk (145): teckenspråkstolkar, tolkstuderande, personer med varierande bakgrund 	<ul style="list-style-type: none"> - teckenspråkiga döva (36): översättare, privatpersoner, personer inom teckenspråksfältet - hörande, personer som använder teckenspråk som främmande språk (40): tolkar, personer med intresse för teckenspråk, forskare
Vad har frågats?	<ul style="list-style-type: none"> - teckenmotsvarigheter till 710 olika begrepp - 15 mer omfattande frågor 	<ul style="list-style-type: none"> - teckenmotsvarigheter till 310 olika begrepp - svenska motsvarigheter till 52 tecken - 11 mer omfattande frågor
Hur ställdes frågan?	Whatsapp- (video)meddelande (210), Whatsapp- eller annat videosamtal (17), epost (14), Facebook (5), samtal på finska (1)	Whatsapp- (video)meddelande (25), textmeddelande (28), videosamtal (Whatsapp, Meet, Facetime; 7), Zoom (12), epost (10), i direktmöte (9), samtal på svenska (1)